

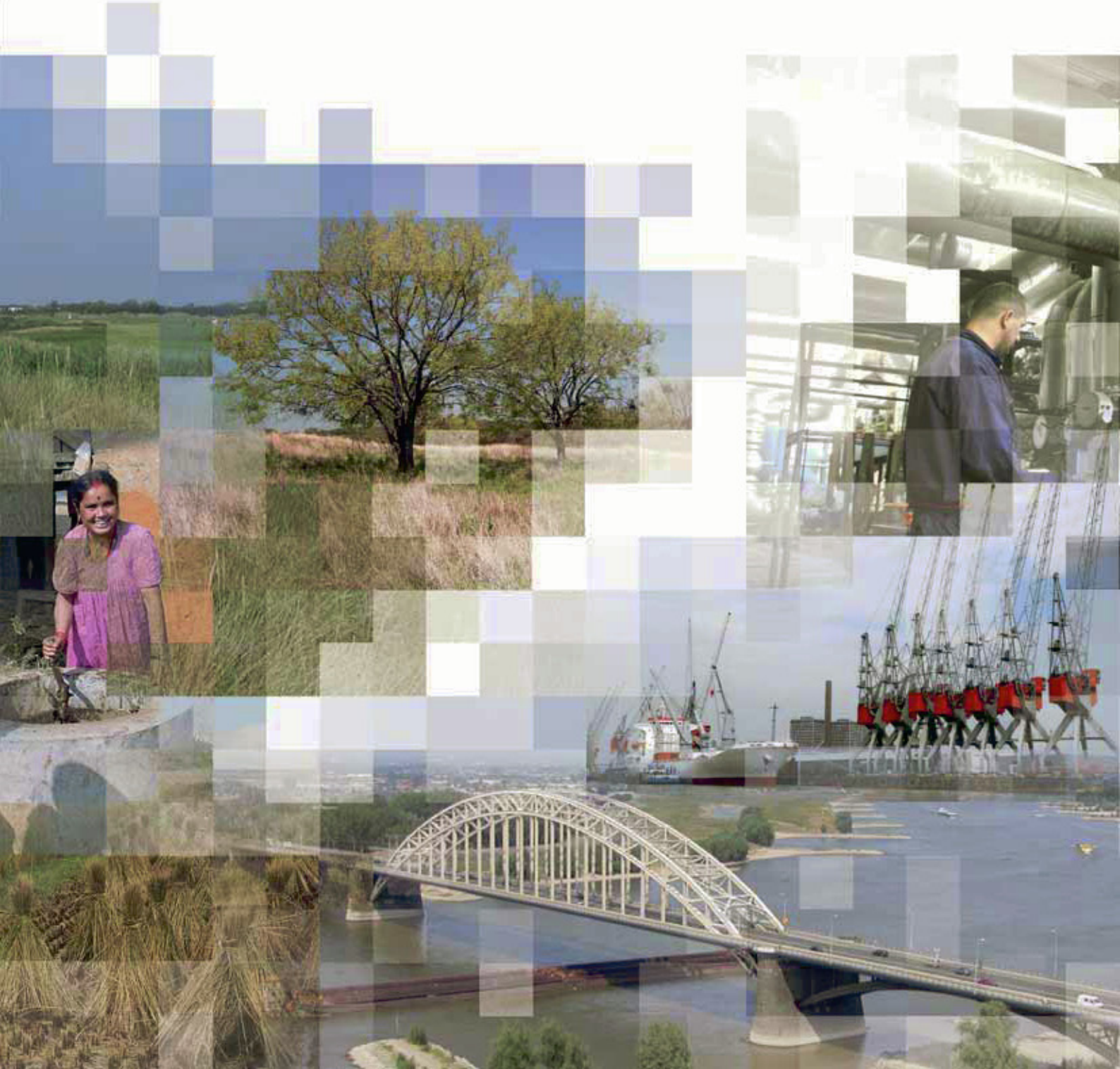

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan landelijk gebied Schagen

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

19 september 2012 / rapportnummer 2692-12

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Schagen wil haar bestemmingsplan buitengebied herzien. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag in deze procedure is de gemeenteraad van Schagen.

De volgende punten beschouwt de Commissie voor de m.e.r. (verder: de Commissie)¹ als hoofdpunten voor het op te stellen milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- De visie van de gemeente Schagen op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied, met duidelijk omschreven ambities, die kan dienen als toetsingskader voor de beoordeling van de alternatieven;
- Een onderbouwing van de totstandkoming van de alternatieven;
- Een omschrijving en onderbouwing van de gehanteerde referentiesituatie;
- De maximaal mogelijke effecten van het voornemen op natuur, door o.a. depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden. Neem de Passende beoordeling in het MER op;
- De effecten van het plan op de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit, het landschap en de cultuurhistorische / archeologische waarden;
- Een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal.²

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (verder: notitie R&D).³

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond en doel

De gemeente moet op grond van de Wet ruimtelijke ordening voor haar gehele grondgebied vóór 1 juli 2013 haar bestemmingsplannen actualiseren. Daarom is besloten de bestaande planologische regelingen voor het buitengebied te actualiseren en te vervangen door 1 bestemmingsplan. Daarnaast is er behoefte aan enige verruiming van de bouw- en gebruiks-

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

³ Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 20 april 2012.

mogelijkheden voor met name agrariërs en wordt met het plan beoogd het aantal procedures terug te dringen door het plan flexibeler in te richten dan het vorige plan.

In de Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan landelijk gebied Schagen is vermeld dat in de structuurvisie "Schagen 2025" de toekomstige ontwikkelingsrichting van Schagen uiteengezet is. Op grond van deze structuurvisie geldt als algemeen beleidsuitgangspunt voor het landelijk gebied versterking van de agrarische sector met het behoud van cultuurhistorische en landschappelijke karakteristiek en natuur. Beschrijf in het MER duidelijk de ambities voor het plangebied zodat alternatieven hieraan getoetst kunnen worden.

Met ingang van 1 januari 2013 wordt de gemeente Schagen samengevoegd met de gemeenten Harenkarspel en Zijpe. Ook deze gemeenten hebben bestemmingsplannen buitengebieden in procedure. Zowel beleidsmatig als inhoudelijk worden de bestemmingsplannen zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd. De gemeente Schagen heeft tegelijkertijd met de gemeente Zijpe een notitie R&D voor haar buitengebied in procedure gebracht. Vanwege de op handen zijnde fusie geeft de Commissie het bevoegd gezag in overweging ook het MER procedureel en inhoudelijk op elkaar af te stemmen. Voor zover de ruimtelijke beleidsuitgangspunten van beide gemeenten niet overeenkomen, adviseert de Commissie de afwijkingen te motiveren. De gemeente Harenkarspel heeft inmiddels een ontwerp bestemmingsplan en MER in procedure gebracht. Ook ten aanzien van deze ontwikkeling adviseert de Commissie de samenhang in het beleid voor het landelijk gebied tot uitdrukking te laten komen in het MER.

2.2 Beleid en wet- en regelgeving

De beleidsmogelijkheden in het bestemmingsplan kunnen deels worden bepaald door de bovenlokale context, zoals provinciaal en landelijk beleid en regelgeving en ontwikkelingen daarin. In de notitie R&D wordt voor het beleidskader verwezen naar de plantoelichting. De Commissie adviseert in het MER een overzicht op te nemen van de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die voortkomen uit de relevante beleidskaders en wet- en regelgeving. Maak daarbij duidelijk hoe de bovenlokale kaders doorwerken naar lokaal niveau. Geef daarnaast ook het lokale kader voor het ruimtelijke beleid duidelijk aan en stel vast binnen welke grenzen ruimtelijke ontwikkelingen zich moeten afspelen.

De eisen en randvoorwaarden die het gehele beleidskader stelt aan het voornemen, zijn relevant om:

- de keuze van de alternatieven te verantwoorden;
- te bepalen of beoogde ruimtelijke ontwikkelingen aan wettelijke kaders voldoen;
- te bepalen of de lokale doelstellingen gerealiseerd kunnen worden.

Ook de gemeenten Harenkarspel en Zijpe herzien thans hun bestemmingsplannen voor het buitengebied. De gemeente Zijpe heeft een voorontwerp bestemmingsplan bekendgemaakt en Harenkarspel heeft inmiddels een ontwerpplan in procedure gebracht. In aanmerking genomen dat de drie gemeenten met ingang van 1 januari 2013 gaan fuseren en zij vooruitlopend op deze fusie hun beleid voor het landelijk gebied op elkaar afstemmen, adviseert de Commissie de samenhang in het beleid tot uitdrukking te laten komen in het MER.

Ontwikkelingen beleidskader stikstofdepositie

Ten tijde van het opstellen van dit advies is de inhoud en de werking van de Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS) nog niet bekend. Als deze bij het vaststellen van het bestemmingsplan in werking is, is het een relevant beleidskader. Indien de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven adviseert de Commissie na te gaan wat de PAS betekent voor de alternatieven en de milieueffecten van het voornemen.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Voorgenomen activiteit

Paragraaf 2.3. van de notitie R&D verwijst voor het voornemen naar de plantoelichting van het bestemmingsplan en de onderliggende Nota van Uitgangspunten van 13 december 2011. Landbouw, landschap en natuur zijn de basisfuncties voor het landelijke gebied. Beschrijf in het Plan-MER op hoofdlijnen welke functies worden bestemd en geef daarbij de ontwikkelingsruimte van deze functies aan. Onder ontwikkelingsruimte wordt ook de ruimte verstaan die door flexibiliteitsbepalingen dan wel wijzigingsbevoegdheden mogelijk kan worden gemaakt. Ga in ieder geval in op volgende onderdelen:

- Veehouderijen (grondgebonden, intensief en biologisch);
- akkerbouwbedrijven;
- paardenhouderijen;
- mestverwerking en -bewerking;
- seizoensgebonden huisvesting
- (verblijfs)recreatie;
- bescherming van natuur- en weidevogelgebieden;
- behoud van gebieden met bijzondere landschappelijke waarden.

Ga in op de locaties waar deze functies beoogd worden. Geef in het plan-MER duidelijk aan wanneer en onder welke voorwaarden gebruik gemaakt kan worden van afwijkings- en de wijzigingsbevoegdheden.

Het bestemmingsplan maakt de vestiging van nieuwe verblijfsrecreatieve parken niet mogelijk maar de gemeente wil wel kleinschalige recreatieve ontwikkelingen bij agrarische bedrijven toestaan zoals boerencampings, bed & breakfast faciliteiten, kleinschalige restaurants (table d'hôtes) en theetuinen. De Commissie merkt op dat een aantal kleinschalige voorzieningen tezamen effecten kan hebben op het landschap, de nabijgelegen Natura-2000-, EHS en weidevogelgebieden en op de verkeerssituatie. Deze effecten dienen in het MER onderzocht te worden.

Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen in het bestemmingsplan nu behoren tot het voornemen en welke tot de referentiesituatie (zie § 3.3 van dit advies). De Commissie hanteert hierin de basisregel dat alles waar-

over (opnieuw) een besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Daarmee behoren de volgende elementen in het bestemmingsplan tot de voorgenomen activiteit:

- Alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund.
- (Her)bestemmingen die wel zijn vergund, maar (nog) niet gerealiseerd, voor zover ze niet onder de autonome ontwikkeling vallen. Hieronder vallen dus niet benutte vergunningruimte, maar ook de gestopte bedrijven, waarvan de vergunning nog geldig is.
- "Illegale" situaties die worden gelegaliseerd.

3.2 Milieugebruiksruimte en alternatieven

3.2.1 Milieugebruiksruimte

Het buitengebied van Schagen wordt ruimtelijk gezien verdeeld in polder Burgerhorn (het gebied ten westen van Schagen) en het "Oude land". Polder Burgerhorn is een aandijkings-landschap met kleinschalige strokenverkaveling terwijl in het "Oude land" de verkaveling veel onregelmatiger is. Verspreid in het gebied is lintbebouwing aanwezig. De gemeente wil de gebruiks- en bouw mogelijkheden van het vorige plan opnemen in het nieuwe plan en deze mogelijkheden uitbreiden voor zover dat landschappelijk is in te passen. Daarnaast wil de gemeente het aantal procedures beperken door de bouw en gebruiksmogelijkheden zoveel mogelijk bij recht toe te laten. Door de aanwezigheid van gevoelige functies (zoals wonen) in het plangebied en de aanwezigheid van kwetsbare natuur is de ontwikkelingsruimte voor bijvoorbeeld agrarische functies (en mogelijk ook voor andere functies) beperkt. Het is daarom van belang om de haalbaarheid van en eventueel randvoorwaarden voor het plan in beeld te brengen. Voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor het bestemmingsplan binnen de wettelijke en beleidskaders raadt de Commissie aan de "milieugebruiksruimte" te bepalen. De volgende systematiek kan daarbij behulpzaam zijn:

- 1) Geef de omvang aan van de ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting. Dit kan worden bepaald door de wet- en regelgeving voor onder meer natuur, geur, geluid, water en door de heersende milieubelasting. Ga waar aan de orde ook in op provinciaal en landelijk beleid dat in ontwikkeling is.
- 2) Breng de behoefte aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten met milieueffecten zoals de biologische veehouderij, melkveehouderijen en niet-agrarische activiteiten in beeld.
- 3) Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van de emissie van stikstofverbindingen, geur en overige milieuaspecten als de gewenste uitbreidingen of vestigingen gerealiseerd zouden worden.
- 4) Geef aan welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan, op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting.
- 5) Wanneer blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden, of als dat niet of onvoldoende mogelijk blijkt, welke prioriteiten of voorwaarden worden gesteld.

Bij het bepalen van de milieugebruiksruimte zijn in ieder geval relevant:

- a. vermestende en verzurende stoffen, niet alleen vanuit de veehouderij, maar ook installaties voor mestverwerking en -bewerking en overige relevante stikstofbronnen;
- b. de verstoringgevoeligheid van kwetsbare natuur;
- c. de huidige of gewenste landschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten en de bestaande cultuurhistorische waarden;
- d. de randvoorwaarden door geur- of geluidsgevoelige objecten;
- e. de ontwikkeling en verspreiding in de recreatiedruk in het gebied.

3.2.2 Alternatieven en scenario's

De notitie R&D geeft aan dat in het MER de milieueffecten van één alternatief worden onderzocht.⁴ Dit alternatief is gebaseerd op het voornemen dat bestaat uit het voorontwerp bestemmingsplan waarin de ontwikkelingsruimte van de verschillende functies is betrokken. Naar aanleiding van de uitkomsten wordt overwogen of het wenselijk is om alternatieven te formuleren. De beschrijving van het voornemen is gebaseerd op de Nota van Uitgangspunten. In de notitie R&D is vermeld dat daarbij niet op alle punten duidelijk richtinggevende uitspraken zijn gedaan door de raad. Op deze punten zal het MER de verschillen (voor de milieuaspecten) tussen oplossingsmogelijkheden weergeven.

Voor het onderzoek naar de mogelijke effecten van toename van stikstofdepositie zullen in de Passende beoordeling twee scenario's worden beschouwd om daarmee de bandbreedte van effecten in beeld te brengen. In paragraaf 3.1.2 van de notitie R&D is gesteld dat een maximaal scenario wordt geschetst en een realistisch scenario waarin de reëel te verwachten ontwikkelingen als gevolg van de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan worden meegenomen. In paragraaf 3.2. van de notitie R&D wordt evenwel gesteld dat de bestaande situatie, het voornemen op basis van een realistisch maximum scenario en het voornemen op basis van een realistisch scenario worden onderzocht.

De Commissie merkt op dat het door elkaar heen gebruiken van alternatieven en scenario's een verwarrend beeld geeft. Daarnaast vindt zij dat deze notitie niet helder is in de scenario's die worden uitgewerkt. Onder mogelijke effecten van landbouw voor natuur wordt gesproken van een maximaal scenario en een realistisch scenario.

In de conclusie van de notitie wordt evenwel aangegeven dat een modelstudie wordt uitgevoerd waarin de bestaande situatie, een scenario gebaseerd op een realistische toekomstverwachting en een scenario op basis van een realistisch maximum (op basis van de planologische mogelijkheden en de trends in de agrarische sector) worden doorberekend.

De Commissie adviseert in het MER meerdere, duidelijk onderscheidende alternatieven uit te werken. In het MER kan niet volstaan worden met een realistisch maximum scenario. Eén van die alternatieven moet de maximale planologische mogelijkheden bevatten. De maximale variant wordt bepaald door de mogelijkheden van bouwvlakvergroting van veeteeltbedrijven, omschakeling van akkerbouw naar veeteelt, mogelijkheden voor biologische veehouderijen, mogelijkheden van paarden- en andere veebedrijven en mogelijkheden voor mestvergisting-

---

⁴ De Commissie wijst er op dat er een wezenlijk verschil is tussen scenario's en alternatieven. In een scenario zijn externe invloeden en ontwikkelingen bepalend en is er geen sprake van actieve sturing. In een alternatief is wel sprake van actieve sturing.

installaties. Kortom de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan dienen aan de maximale variant ten grondslag te liggen.

De Commissie merkt op dat het van belang is om met het MER tot een wenselijk en tevens uitvoerbaar alternatief te komen. In dit verband wijst zij er op dat een bestemmingsplan uitsluitend kan worden vastgesteld indien vooraf is zeker gesteld dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Daarom adviseert de Commissie in het geval dat uit de Passende beoordeling blijkt dat een mogelijke aantasting niet is uit te sluiten, een alternatief of maatregelen te onderzoeken waarbij aantasting voorkomen wordt.

3.3 Referentiesituatie

De notitie R&D geeft aan dat de huidige (vergunde) situatie als uitgangspunt is genomen voor de referentiesituatie en dat de ontwikkelingsmogelijkheden van het huidige bestemmingsplan daarbij worden opgenomen.

De Commissie merkt op dat de (milieueffecten van de) huidige feitelijke situatie plus de autonome ontwikkeling gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER vormen. Planologische rechten van het vorige plan die nog niet verwezenlijkt zijn, maken geen deel uit van de referentiesituatie.

De referentiesituatie bestaat uit:

- De huidige situatie bestaat uit alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd.⁵ De Commissie adviseert met bijvoorbeeld recente CBS-cijfers te onderbouwen dat de vergunde situatie kan worden aangemerkt als de huidige feitelijke situatie.
- De autonome ontwikkeling bestaat uit toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied. Hieronder wordt begrepen het deel van de reeds bestemde en tevens vergunde ruimte dat met grote zekerheid op korte termijn ingevuld wordt.⁶ Ook generieke beleidsontwikkelingen zoals het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij worden onder de autonome ontwikkeling begrepen.

Activiteiten echter waarover nog geen (ontwerp) besluit is genomen, horen in principe **niet** tot de autonome ontwikkeling tenzij de kans groot is dat de activiteiten in de nabije toekomst gerealiseerd worden.

Beargumenteer waarom ontwikkelingen, zoals de gewenste uitbreiding van de bestaande biologische varkenshouderij, wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen. Het conserveren van de geldende planologische rechten betekent in feite dat het bevoegd gezag bij de vaststelling van het bestemmingsplan de keuze maakt om bestemmingen opnieuw in het nieuwe plan op te nemen. Bestaande, (nog)niet-gerealiseerde bestemmingen worden gehandhaafd,

---

⁵ Eventuele "illegale" situaties, zoals agrarische bedrijven die een groter aantal dieren houden dan in de vergunning en het vigerende bestemmingsplan is opgenomen, behoren niet tot de huidige situatie; het bestuur kan immers kiezen om deze situatie met de bestemmingsplanwijziging te legaliseren, dan wel om handhavend op te treden.

⁶ Naast afwijkingbesluiten in de omgevingsvergunningen kan ook sprake zijn van 'oude' projectbesluiten en wijzigingsplannen die in de afgelopen jaren zijn vastgesteld, maar nog niet gerealiseerd. Als ze binnenkort wel worden gerealiseerd zijn ze onderdeel van de autonome ontwikkeling.

en kunnen in de nieuwe planperiode alsnog ingevuld worden. Dit geeft dus “nieuwe” mogelijkheden ten opzichte van de referentiesituatie.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen / milieugevolgen van de ontwikkelingen in het plan

Inleiding

Beschrijf in het MER alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Ook eventuele functiewijzigingen in het plangebied of nog niet benutte ruimte binnen bouwvlakken kunnen van belang zijn voor de bepaling van de milieugevolgen van het voornemen. Beschrijf in ieder geval de milieugevolgen van de activiteiten die het nieuwe bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, inclusief mogelijke afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden (worst case scenario).

Studiegebied

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten –waar relevant– ook cumulatief in beeld.

Detailniveau

In de notitie R&D is overwegend vermeld dat de effecten kwalitatief beschreven worden. De Commissie merkt op dat de effectbeschrijving een detailniveau dient te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij de depositie van verzurende en vermestende stoffen en recreatiedruk op kwetsbare natuur) de effecten kwantitatief. Geef indien mogelijk relevante bandbreedtes, leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrijving weer. Uiteraard is het van belang dat het navolgbaar is hoe de conclusies tot stand zijn gekomen.

4.2 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. De notitie R&D geeft aan dat in het plangebied vier natuurgebieden liggen en dat in een zone van 10 km rond het plangebied een aantal Natura 2000-gebieden ligt. Geef van zowel de natuurwaarden binnen als buiten het plangebied de ligging en status aan, waaronder Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur. Gebruik daarbij duidelijk en leesbaar kaartmateriaal.

Gebiedsbescherming

De notitie R&D vermeldt dat een toename van stikstof kan optreden ten gevolge van de uitbreiding agrarische bedrijven en ten gevolge van biovergisting in combinatie met energieop-

wekking. Het wordt niet uitgesloten dat de toename leidt tot extra stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. In het MER wordt de stikstofbijdrage in Natura 2000-gebieden binnen een zone van 10 km. rond het plangebied in beeld wordt gebracht. De Commissie merkt op dat in een Passende beoordeling de nadelige effecten voor Natura 2000 gebieden onderzocht moeten worden. De nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden buiten de zone van 10 km. van het plangebied kunnen op voorhand, zonder nadere motivering, niet buiten beschouwing gelaten worden. Deze Passende beoordeling moet herkenbaar in het MER worden opgenomen.

In hoofdstuk 3 van de notitie R&D is reeds informatie opgenomen omtrent de relevante Natura 2000-gebieden nabij het plangebied. De informatie in dit hoofdstuk vormt een goede basis voor de Passende beoordeling. Gebruik deze informatie in de Passende beoordeling.

Geef in aanvulling op de reeds beschreven informatie per beschermd gebied aan:

- de (instandhoudings)doelstellingen;
- de meest recente gegevens over de heersende achtergrondconcentratie van verzurende en vermestende stoffen;
- de deposities die optreden op de verschillende gebieden (en indien relevant de locaties van gevoelige habitattypen in de gebieden) als de maximale mogelijkheden van de planalternatieven zouden worden gebruikt;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de natuur en de gevolgen die deze depositie heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen.

Geef aan of er, in cumulatie met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied, vanwege de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt een (verdere) overschrijding ontstaat van de kritische depositiewaarden. Ga in op welke locaties sprake is van een toename en op welke locaties een afname in vergelijking met de huidige situatie. Daarmee kan worden afgewogen of een zonering van activiteiten in nabijheid van natuurgebieden gewenst is.

Geef in de Passende beoordeling aan welke emissie- en depositiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden en hoe het plan zich verhoudt tot de (in ontwikkeling zijnde) beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden.

Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets⁷ met succes wordt doorlopen.

Provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS)

De notitie R&D vermeldt dat in het plangebied een aantal natuurgebieden ligt. Delen van het plangebied zijn door de provincie aangewezen als EHS. Het noordelijke deel van het plangebied is ook aangewezen als weidevogelgebied. In de notitie R&D is aangegeven dat op hoofdlijnen wordt bekeken in hoeverre vergunningplichtige agrarische werken en werkzaamheden zoals af- en aanzanden, effect kunnen hebben op de natuurwaarden in de EHS. Blijkens de

---

⁷ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

notitie R&D worden ook de gevolgen van lichtuitstraling van stallen en de invloed op fauna in het MER beschreven. Gevolgen voor weidevogels worden expliciet in de beoordeling van effecten betrokken.

Bepaal voor de (P)EHS en het weidevogelgebied wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn. Besteed daarbij aandacht aan de Polder Neskaag en het gebied Schagerwad/Keinse en aan de beoogde ecologische verbindingzone. Onderzoek (en motiveer de onderzoekswijze) welke gevolgen het initiatief voor de actuele en potentiële kenmerken en waarden van de gebieden heeft. Ga voor de weidevogelgebieden naast de mogelijke verstoring door recreatie ook in op de mogelijke verstoring door opgaande beplanting of opgaande gewassen. Betrek in het MER ook, voor zover die bekend zijn gemaakt door de provincie, de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen op grond de Wet ammoniak en veehouderij. Geef aan hoe het beleid voor de EHS en weidevogelgebieden provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader. Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

De Commissie adviseert om daarnaast ook (niet beschermde) natuurwaarden binnen het plangebied in beeld te brengen. Geef aan of het plan naast mogelijke natuureffecten door verzurende en vermestende emissies ook andere natuureffecten kan hebben, zoals verstoring (bijvoorbeeld door licht of betreding) of verdroging.

Soortenbescherming

In de notitie R&D is aangegeven dat op basis van de Flora- en faunawet wordt ingegaan op de beschermde soorten die in het plangebied voorkomen. De Commissie adviseert aanvullend om aan te geven welk beschermingsregime voor de desbetreffende soort geldt. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie)

In de notitie R&D en de Structuurvisie Schagen 2025 zijn de vele bijzondere landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het buitengebied benoemd. Voor de effectbeschrijving worden de in de nota beschreven kwaliteiten en kenmerken geconfronteerd met de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Daaraan wordt een kwalitatieve beoordeling van de effecten gekoppeld.

De Commissie adviseert voor het beschrijven van de effecten voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het gebied om de kwetsbaarheid per deelgebied in beeld te brengen. Bekijk hierbij ook de eventuele cumulatieve effecten van meerdere mogelijke ingrepen dichtbij elkaar. Daarbij kunnen nadrukkelijk ook de mogelijkheden tot het versterken van deze kwaliteiten gezien worden. Maak voor deze analyse onder meer gebruik van de informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland, de Structuurvisie Schagen 2025 en van duidelijk kaartmateriaal. Aan de hand van deze analyse kan vastgesteld

worden welke locaties vanuit landschappelijk en/of cultuurhistorisch oogpunt meer of minder geschikt zijn voor de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Ga daarbij ook in op de mogelijkheden voor mitigerende maatregelen en houd rekening met:

- visuele kenmerken/belevingswaarden waaronder (waardevolle) dwars-/lengteprofiel en/of kenmerkende openheid/weidsheid en/of duisternis;
- de bestaande cultuurhistorische kwaliteit en identiteit van de strokenverkaveling uit de zevende tot tiende eeuw; afwijkende verkavelingen die zijn ontstaan door bodemerosie en overstromingen; bedijkingen uit de twaalfde en dertiende eeuw (w.o. Westfriese Omringdijk, Valkkogerdijk, Tjallerwallerweg); Terpen uit dezelfde periode; Het oorspronkelijke wegen- en waterlooppatroon; De laatmiddeleeuwse inpoldering (polder Burghorn);
- archeologische en aardkundige waarden (w.o. microreliëf, kadettenweiden).

Ga ook in op de samenhang tussen de landschappelijke waarden binnen het plangebied. Bespreek de mogelijke (positieve en negatieve) gevolgen van het plan voor deze samenhang. Geef aan waar en hoe negatieve effecten op deze waarden via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of beperkt, danwel de samenhang kan worden versterkt. Dit kan bijvoorbeeld door regels voor de inpassing van bouwmogelijkheden en/of actief herstel van de kernkwaliteiten van het (cultuurhistorisch) landschap.

Daarnaast is het van belang dat landschapseffecten en wijze van inpassing van nieuwe bebouwing op een inzichtelijke wijze gevisualiseerd worden.

4.4 Leefomgeving

4.4.1 Verkeer

De notitie R&D vermeldt dat de kans aanwezig is op verkeershinder en op toenemende verkeersonveiligheid bij een aanmerkelijke groei en specialisatie van grondgebonden bedrijven met name bij beperkte wegcapaciteit.

Betrek bij de effecten van het plan op de verkeersveiligheid op smalle buitenwegen en verkeershinder ook de effecten van meer bewoning door de mogelijkheid van seizoenshuisvesting en de mogelijke toename van het recreatieverkeer door de ontwikkeling van nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven.

4.4.2 Luchtkwaliteit

De notitie R&D vermeldt dat gelet op de geldende regelgeving en de heersende (relatief lage) achtergrondconcentratie in het plangebied, de invloed op de concentratie fijn stof naar verwachting geen punt van aandacht is. De Commissie heeft op zich geen reden om aan dit standpunt te twifelen maar vindt wel dat deze conclusie in het MER deugdelijk gemotiveerd moet worden.

4.4.3 Geur

In de notitie R&D is aangegeven dat het aspect geur in groter verband wordt onderzocht. Inmiddels is uit dit onderzoek gebleken dat er in het studiegebied een aantal knelpunten is. De Commissie deelt het standpunt om de onderzoeksresultaten van dit geuronderzoek in het MER te betrekken. Breng daarbij aan de hand van kaartmateriaal de geconstateerde knelpunten in beeld en geef met behulp van kaarten de huidige en toekomstige geurniveaus weer. Geef bij knelpunten aan welke maatregelen of oplossingen mogelijk zijn.

4.4.4 Lichthinder

De notitie R&D vermeldt dat open staltypen in combinatie met de huidige inzichten over verlichting en ventilatie invloed kunnen hebben op de duisternis en de belevingswaarde van het gebied. In het MER zal op deze gevolgen worden ingegaan. Tevens is vermeld dat onderzoek wordt verricht naar de gevolgen van verlichting uit open staltypen op fauna. Beschrijf daarbij de maatregelen om lichthinder vanuit (rundvee)stallen te beperken op basis van de huidige stand der techniek.

4.4.5 Geluid

De notitie R&D vermeldt dat effecten op het gebied van geluid niet worden verwacht op grond van het voornemen. In het MER zal een kwalitatieve beschrijving worden opgenomen over geluid en geluidszones. Door milieueisen die aan agrarische bedrijven worden gesteld, worden volgens de notitie R&D effecten voor de geluidbelasting in de omgeving voorkomen.

De Commissie merkt op dat recreatieve nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven en seizoenshuisvesting kunnen leiden tot toename van de geluidbelasting bijvoorbeeld door de toename van verkeer. Ga in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten.

4.4.6 Volksgezondheid:

De mogelijke gevolgen voor de volksgezondheid van de omwonenden ten gevolge van agrarische activiteiten wordt volgens de notitie R&D op een kwalitatieve wijze in beeld gebracht.

Beschrijf in het MER de risico's met betrekking tot zoönosen⁸, zoals MRSA en Q-koorts. Ga vooral in op de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.⁹

4.5 Bodem en water

In de notitie R&D wordt gesteld dat het bestemmingsplan geen voornemens omvat die van invloed zijn op de waterhuishouding en het watersysteem. Geef daarbij in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied.

---

⁸ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

⁹ Op 10 juli 2012 heeft het RIVM het rapport (nr. 609400004/2012) uitgebracht "infectierisico's van de veehouderij voor omwonenden".

Geef in het MER een kwalitatieve beschrijving van de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit en kwaliteit).

De Commissie adviseert de voor de m.e.r. relevante resultaten van de watertoets in het MER op te nemen. Geef aan in hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in kennis' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven (of bijvoorbeeld voldoende afname van depositie wordt bereikt) en de ambities van de plannen gehaald worden.

Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied, en in het bijzonder die van de depositie, worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

Beschrijf in het MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie.

5.2 Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de recreatie- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied;
- de situering en status van landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeenten Schagen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Schagen

Besluit:

Vaststelling van het bestemmingsplan Landelijk gebied Schagen

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C.14 en D.14
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Bijzonderheden:

Met ingang van 1 januari 2013 wordt de gemeente Schagen samengevoegd met de gemeenten Harenkarspel en Zijpe.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure op de website van de gemeente Schagen
ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 7 juni tot en met 18 juli
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 11 juli 2012
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 19 september 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. D.J.F. Bel

ing. H.H. Ellen

drs. W.C.M. van Hooff

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

K.A. Ottens (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie reikwijdte en detailniveau bestemmingsplan landelijk gebied gemeente Schagen, Ingenieursbureau Oranjewoud, 4 april 2012.
- Structuurvisie Schagen 2025, vastgesteld in de raadsvergadering van 22-2-2011.
- Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan landelijk gebied Schagen, Ingenieursbureau Oranjewoud, 8 november 2011.
- Voorontwerp bestemmingsplan Landelijk gebied Schagen (regels en plantoelichting), Ingenieursbureau Oranjewoud 4 juni 2012.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bestemmingsplan landelijk gebied Schagen

ISBN: 978-90-421-3592-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

